

ת"פ 38449/10/20 - מדינת ישראל נגד שי חי

בית משפט השלום בכפר סבא

ת"פ 38449-10-20 מדינת ישראל נ' חי(עציר) 29 יוני 2021

לפני	כבוד השופטת אילה אורן
המאשימה	מדינת ישראל
נגד	שי חי (עציר)
הנאשם	

החלטה

במעמד הטיעונים לעונש עתר הנאשם, בהיותו עצור, להורות על שחרורו לחלופת מעצר טיפולית בקהילה הטיפולית "אילנות", בהמשך להליך גמילה שעבר בהיותו עצור, ובהמלצת שירות המבחן. המאשימה התנגדה לבקשה וטענה כי עברו הפלילי המכביד של הנאשם, ועונשי המאסר על תנאי התלויים ועומדים נגדו מלמדים על עוצמת מסוכנות גבוהה, וכי הוא אינו עומד בתנאי הלכת סוּסֶה (אליהם אתייחס בהמשך), ולפיכך אין להורות על שחרורו ממעצר אלא יש לשמוע את טיעוני הצדדים לעונש ולגזור את עונשו של הנאשם. זו הסוגיה המצריכה הכרעה עתה.

רקע והשתלשלות ההליכים

נגד הנאשם הוגש ביום 20.10.2020 כתב אישום בהליך זה לצד בקשה למעצרו עד תום ההליכים. בית המשפט (כב' השופט א. מלמד) הורה על שחרור הנאשם ממעצר לקהילה טיפולית "אילנות". בהחלטה מיום 7.2.2021 (מ"ת 38467-10-20). ואולם בערר שהוגש מטעם המאשימה (עמ"ת 16691-02-21), הפך בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת מ. גרינברג) את ההחלטה והורה על המשך מעצרו של הנאשם עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, בהסכמת הנאשם ולאחר שהעיר את הערותיו.

ביום 12.4.2021 הודה הנאשם והורשע בכתב אישום מתוקן שהוגש במסגרת הסדר טיעון דיוני, בעבירות גניבת רכב והפרת הוראה חוקית, לפי סעיפים 413 ו-287(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, ובנהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961.

כמו כן, במסגרת ההסדר הדיוני, צרף הנאשם כתב אישום מתוקן מבית משפט השלום בפתח תקווה (בת"פ 10925-04-20), הודה והורשע במיוחס לו, בעבירות גניבת רכב, נהיגה פוחזת ברכב, הפרעה לשוטר בעת מילוי תפקידו והחזקת כלי פריצה, עבירות לפי סעיפים 413, 338(א)(1), 275 ו-413 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977, וכן בעבירה של נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א - 1961.

לקראת הטיעונים לעונש התקבל בעניינו של הנאשם תסקיר מאת שירות המבחן מיום 15.6.2021, אשר המליץ כי

בטרם יישמעו הטיעונים ישוחרר הנאשם ממעצר לשם שילובו בקהילה טיפולית "אילנות".

טיעוני הצדדים

בדיון שהתקיים לפניי היום עתר ב"כ הנאשם, עוה"ד רן שטרצר, לאמץ את המלצת שירות המבחן, נטען כי הנאשם התמודד לאורך השנים עם נסיבות אישיות קשות, כי הגם שעבר מספר הליכים טיפוליים לרבות הליך גמילה קצר בקהילת "מלכישוע", וכשל היות שחזר לשימוש בסמים ולביצוע עבירות נוספות, עתה בשל הנאשם לעריכת טיפול ויש לתת לו הזדמנות זו.

ב"כ המאשימה עוה"ד אורית מנצ'יקובסקי, טענה כי אף אם אין חולק שלבית המשפט בתיק העיקרי סמכות לדון בשאלת שחרורו של הנאשם ממעצר לצורך קבלת הליך טיפולי בשלב זה במעמד הטיעונים לעונש, אין זה המקרה לעשות כן היות שהנאשם אינו עומד בתנאי הלכת סויה. הנאשם לא החל בהליך גמילה בטרם מעצרו; הפרוגנוזה להצלחת הטיפול אינה גבוהה והסיכון הנשקף ממנו כלפי הציבור משמעותי- בשים לב לעברו המכביד. לכן אין ליתן בנאשם אמון ולהורות על שחרורו ממעצר, אלא יש לגזור את דינו כבר עתה.

בנוגע לפרוגנוזה להצלחת הטיפול הפנתה ב"כ המאשימה לעולה מתסקיר שירות המבחן כי בעבר עשה הנאשם מספר ניסיונות טיפוליים משמעותיים, ואך לאחר מאסרו האחרון נפלט מהקהילה הטיפולית "מלכישוע" וחזר לשימוש בסמים ולביצוע עבירות. ועוד נטען כי במאסרו האחרון, עבר הנאשם הליך טיפולי משמעותי בכלא "חרמון", חזר לסורו, השתמש בסמים וביצע עבירות מושא הליך זה.

דין והכרעה

שאלת השחרור להליך גמילה במסגרת המעצר נדונה בבש"פ 1981/11 **מדינת ישראל נ' סויה** (21.3.2011) (להלן: "הלכת סויה"). בהלכה זו נקבע כי הכלל המרכזי הוא כי שקילת הליכי טיפול וגמילה מסמים מקומם בשלב גזירת העונש וריצויו, ושלב מעצרו של נאשם אינו השלב הראוי לבחינת אפשרות השתלבותו בתהליך גמילה. בבש"פ 5752/16 **וורקו נ' מדינת ישראל** (4.8.2016) קבע בית המשפט העליון (כב' השופט י. עמית) כי דיון בשאלת שחרור ממעצר לקהילה טיפולית לאחר הרשעת נאשם במיוחס לו, יבחן על-ידי המותב הדן בתיק העיקרי, ועוד נקבע כי על בית המשפט לבחון במעמד זה את שאלת השחרור ברוח התנאים שנקבעו בהלכת סויה.

נזכיר כי בהלכת סויה קבע בית המשפט כי ניתן להורות על שחרור ממעצר לחלופה טיפולית בקיומם של שניים או שלושה מהתנאים המצטברים הבאים: **ראשית**, הנאשם החל בגמילה עוד לפני שביצע את העבירה שבגינה נעצר; **שנית**, פוטנציאל ההצלחה של הליך הגמילה הוא גבוה; **שלישית**, יש בהליך הגמילה כדי ליתן מענה הולם למסוכנות הנשקפת מן הנאשם. עוד נפסק כי התנאי הראשון הוא העיקרי, אך בית המשפט רשאי להורות במקרים חריגים שבחריגים על שחרור לחלופת גמילה גם כאשר התנאים השני והשלישי מתקיימים במצטבר, אף מבלי שהתקיים התנאי הראשון (בש"פ 6312/16 **אליאור עומסי נ' מדינת ישראל** (10.10.2016); בש"פ 4036/15 **ישראלי נ' מדינת ישראל** (22.6.2015)).

עוד נלמד מהלכת סויסה, כי בבוא בית המשפט לבחון אם נאשם חוסה תחת אחד החריגים לכלל, שומה עליו להביא בחשבון שיקולים נוספים, כגון סוג העבירות המיוחסות לו, עברו הפלילי, השלב בו מצוי ההליך המשפטי והזמן שנותר לסיומו, גזר הדין הצפוי לנאשם ככול שישורשע ועוד. יישומה של ההלכה הוא **"פרי הערכה וסקולול של סיכויים וסיכונים ועובדות שחלקן סמויות מן העין ואינן ידועות בזמן אמת"**.

כבכל שאלה אם להורות על שחרור בחלופה, על בית המשפט להפעיל את **"האינטואיציה, את תחושת הבטן, חוש המומחיות, ניסיון החיים והניסיון השיפוטי, ואת התרשמותו הישירה מהנאשם ומהמפקחים המוצעים כדבר מה נוסף' אשר לעיתים מטה את הכף, אם למעצר ואם לחלופה"**. בסופו של יום, אין המדובר בנוסחה מתמטית, שכן **"כל מקרה הוא 'תפירה ידנית'"** (בש"פ 5564/11 פלוני נ' מדינת ישראל (8.8.2011)).

מן הכלל אל הפרט

כאמור הנאשם הורשע בשני כתבי אישום בגין מעורבותו בביצוע עבירות רכוש כלפי רכב ועבירות נלוות, אירועים מיום 5.4.2020 ומיום 6.10.2020. אין חולק כי עבירות הרכוש הן רעה חולה הפוגעת בביטחון האישי לצד הפגיעה ברכושם של אזרחים.

לחובת הנאשם עבר פלילי מכביד הכולל 6 הרשעות קודמות, משנת 2001 ועד הרשעתו האחרונה משנת 2016 כשעיקר העבירות בהן הורשע הן מתחום הרכוש. בגין הרשעותיו נשא הנאשם מספר מאסרים בפועל, חלקם לתקופות ממושכות, האחרון בהם למשך 45 חודשים, מאסר ממנו שוחרר בספטמבר 2018. עוד נתתי דעתי כי לחובתו של הנאשם עונשי מאסר על תנאי ממושכים (בהצטברם זה לזה) חבי הפעלה, כך שבגין הרשעתו עתה צפוי הנאשם לעונש מאסר ארוך.

נוכח עברו הפלילי המכביד של הנאשם, והיותו מכור לסמים קשים מאז היותו קטין, מקובלת עליי עמדת המאשימה כי הסיכון הנשקף ממנו לביצוע עבירות דומות גבוה.

לנאשם נסיבות אישיות קשות. הנאשם בן 36, נשוי ואב לשלושה ילדים (בני 7 עד 10). גדל במשפחה בה אביו, הלום קרב, היה מכור לסמים קשים. שני אחיו של הנאשם מכורים לסמים, האחד מכור פעיל, והשני אשר הופיע לפניי, עבר הליך גמילה מוצלח והוא מנהל אורח חיים נורמטיבי מזה 9 שנים, ועובד כמדריך בקהילה טיפולית "צעדים" - לתחלואה כפולה, בבית החולים קיריית שלמה. אומר כבר עתה, כי התרשמתי מאוד מאחיו של הנאשם, הוא מהווה עבורו דוגמה חיובית להצלחה מעוררת השראה של מי שהתמודד עם נתונים זהים לנתוניו של הנאשם והצליח. אני סבורה כי תמיכתו של אחיו של הנאשם בנאשם היא בעלת ערך רב.

מאז היותו קטין כבן 15 החל הנאשם לצרוך סמים, צריכתו העמיקה לאורך השנים והוא עשה שימוש במגוון רחב של סמים קשים, לרבות קוקאין, אקסטזי, סמי הזיה ועוד.

אכן הצדק עם ב"כ המאשימה, הנאשם בעברו כשל בהליכי טיפול קודמים. בשנת 2014 שולב הנאשם, בהמלצת שירות

המבחן באשפוזית "בית אור אביבה" ובהמשך בקהילת "הדרך" אולם נשר מהקהילה לאחר 7 חודשים. במאסרו האחרון שולב הנאשם בגמילה בבית סוהר "חרמון", סיים הליך טיפולי בהצלחה, שוחרר בסוף שנת 2018 ממאסר, בליווי רש"א, להוסטל של קהילת "מלכישוע", שהה שם 4 חודשים, אך חזר לשימוש פעיל בסמים כחודשיים לאחר סיום הטיפול. טענת המאשימה כי פני עתידו של הנאשם כפני עברו מעוגנת בכישלונות הקודמים של הנאשם בהליכי טיפול. ואולם, אינני שותפה לדעה זו, היות שניסיון החיים וניסיונם המצטבר של בתי המשפט והגורמים הטיפוליים מלמד כי יש מי שבגיל מתקדם יותר ולאחר כישלונות טיפוליים מגיע לבשלות משמעותית יותר לקבלת טיפול, דרך כלל לאחר שעייפו מהאורח החיים העברייני, מהשימוש בסמים ולאחר שחוו על בשרם את הנזקים הקשים והמחירים הכבדים ששילמו לאורך השנים. התרשמתי שזה המקרה בענייננו.

הנאשם נשא לפניי את דבריו בהתרגשות רבה ובבכי, סיפר בפתיחות על כישלונותיו בעבר, על השימוש בסמים שהביאוהו לעברי פי פחת עד כדי אשפוז במצב קשה ביותר עובר למעצרו. ניתן לומר כי הנאשם נגע במוות וחזר לחיים, ואין לי ספק כי חוויה מטלטלת זו "תרמה" את תרומתה למוכנותו הנפשית הגבוהה של הנאשם לעבור טיפול.

הנאשם שוהה בתנאי מעצר מאז 6.10.2020, ובהיותו עצור עד תום ההליכים השתלב בפרויקט גמילה למכורים בבית המעצר "אבו כביר", והוא נקי מסמים מזה למעלה מ- 7 חודשים. גורמי הטיפול בבית המעצר התרשמו כי לאורך התקופה הביע הנאשם **מוטיבציה גבוהה** לעריכת שינוי, והוא עקבי בעמדתו זו וכי הוא מבין היטב את הצורך שלו בטיפול אינטנסיבי לצד רמת המחויבות הגבוהה הנדרשת ממנו לטיפול מסוג זה.

עוד התרשמתי כי הנאשם ביטא בוושה על נקודת השפל וההתנהגות העבריינית הרציונלית שלו, לאחר שהצליח לשמור על ניקיון מסמים במשך תקופה משמעותית במאסרו האחרון, כפי שעמד על כך שירות המבחן בתסקירו, וכפי שהביע הנאשם את דבריו בכנות לפניי.

שירות המבחן עמד בתסקירו מיום 15.6.2021 על סיכויי ההצלחה, והבהיר כי הם גבוהים מבעבר.

לדידי, בשים לב שהנאשם מצוי במעצר ארוך, כ- 9 חודשים, ומדובר במי שמורגל לשאת מאסרים ארוכים, והוא מבין כי אם לא יצליח ההליך הטיפולי ייגזר דינו לעונש מאסר ממושך, יש בכך כדי לדרבנו לעשות את כל המאמצים הדרושים להצליח בטיפול זה הפעם. ובהחלט ייתכן שזו הזדמנותו האחרונה לערוך שינוי. העובדה כי הנאשם השתלב בהצלחה במשך למעלה מ- 7 חודשים בהליך הטיפולי בבית המעצר עתה, מהווה שיקול מרכזי להערכת סיכויי הטיפול שאף אני שותפה להם בדומה לגורמי הטיפול. לכן אני סבורה כי התנאי בנוגע לפרוגנוזה להצלחה טיפולית, כדרישת הלכת סויסה, מתקיים.

בנוגע לתנאי הפחתת הסיכון מהנאשם, בשים לב כי מדובר בנאשם שמרכז הכובד של עבריינותו הוא בתחום הרכוש, והיות שמדובר בסוג עבריינות הקשור בטבורו לשימוש בסמים, הרי שהצלחה של גמילה משימוש בסמים עשויה להביא לשינוי דרמטי באורח חייו של הנאשם, ומיניה וביה להפחתה ניכרת בסיכון במצבו כלפי ביטחון הציבור.

מטעם זה והיות שקהילת "אילנות" היא קהילה סגורה שהכללים בה נוקשים וברורים, יש בכך ליתן מענה מספק

להפחתת הסיכון מהנאשם במידה המניחה את הדעת. מובהר לנאשם כי ככל שייפלט מהקהילה, הוא ייעצר מיידית עד תום ההליכים והמשך הדיון בטיעונים לעונש יישמע לפניי בהזדמנות הראשונה.

לסיכום

מצאתי לאמץ את המלצת שירות המבחן בשל מספר טעמים מרכזיים:

ראשית, משום שאני מתרשמת מהמוטיבציה הגבוהה של הנאשם להשתלב בהליך טיפולי באופן עקבי לאורך כל מעצרו. שנית, משום ששירות המבחן וגורמי הטיפול בבית המעצר ובקהילה מעריכים כי סיכויי ההצלחה של הנאשם בהליך טיפולי גבוהים מבעבר. שלישית, משום שהנאשם הואשם בעבירות רכוש שהרקע לביצוען הוא התמכרותו לסמים והליך טיפולי של גמילה מסמים ייתן את המענה הראוי בטווח הקרוב ובטווח הרחוק. רביעית, משום שהתרשמתי מדבריו של הנאשם בפניי ומדברי אחיו ואני סבורה כי זוהי שעת כושר שיש לנצל על מנת ליתן לנאשם את ההזדמנות לצאת מהמעגל העברייני, ולעלות על דרך המלך הנורמטיבית.

שותפה אני לדעה כי ההליך הפלילי לא נועד לענישה כגמולו של הנאשם בלבד, אלא יכול לפתוח את הדלת לשיקום ולעריכת שינוי בחייו של אדם שניהל אורח חיים עברייני- התמכרותי קשה. **אם נצליח בכך ייצא שכרה של החברה לא פחות משכרו של הנאשם.**

התרשמתי כי זהו המקרה להורות על שחרורו של הנאשם לחלופת מעצר, ואני מאחלת לו מקרב לב הצלחה בהליך הטיפול.

לפיכך אני מורה בזאת על שחרורו של הנאשם בערובה ובתנאים מגבילים עד לתום ההליכים, כדלקמן:

1. ביום 12.7.2021 ישוחרר הנאשם ממעצר ויובא על ידי שב"ס עד השעה 13:00 לקהילה הטיפולית "אילנות" (להלן: "**הקהילה הטיפולית**") על מנת שייקלט שם באותו היום. גורמי שב"ס ימתינו עד למסירת בדיקת שתן נקייה על-ידי הנאשם במקום, וקבלתו בקהילה - אחרת יוחזר לבית המעצר.
2. הנאשם ישהה בקהילה הטיפולית בהתאם לתנאי המקום, ולא ייצא ממנה אלא בהתאם לתנאי המקום ועל-פי היתר מפורש. מובהר לנאשם כי הפרת תנאי הקהילה הטיפולית מהווה הפרה של תנאי השחרור ועשויה להביא למעצרו עד לתום ההליכים.
3. ככל שיצא הנאשם לחופשות מהקהילה הוא ישהה במעצר בית מלא בבית אחיו מר משה חי, ת"ז 033575002, בכתובת רח' שמעוני 12/4, רמת גן בפיקוחו הצמוד 24 שעות ביממה.
4. מובהר לנאשם כי אם יורחק מהקהילה מכל סיבה שהיא, עליו להסגיר את עצמו מיידית לתחנת המשטרה.

הקרובה והוא יעצר במקום ויובא להמשך דיון במעצרו עד תום ההליכים וגזירת העונש ללא דיחוי לפניי. מוטל על אחיו של הנאשם, שירות המבחן ובא כוחו לדווח מיידית למאשימה ולבית המשפט על היפלטותו של הנאשם מהקהילה.

5. הנאשם יהיה תחת פיקוח מעצרים של שירות המבחן למשך שישה חודשים.

6. הנאשם מתחייב להתייצב לכל הדיונים במשפטו.

להבטחת תנאי השחרור וכתנאי לביצועו, ימולאו התנאים הבאים:

1. הנאשם יפקיד ערבון במזומן בסך 2,000 ₪ (ככל שקיים פקדון בתיק המ"ת הוא ישמש לטובת הליך זה).

2. הנאשם יחתום על התחייבות עצמית על סך 10,000 ₪.

3. תיחתם ערבות צד ג' על סך 7,000 ₪, על ידי אחיו של הנאשם שפרטיו בפרוטוקול הדיון לעיל.

לא יעמוד הנאשם בתנאי השחרור יוותר במעצר עד תום הליכים.

ניתנה היום, י"ט תמוז תשפ"א, 29 יוני 2021, במעמד ב"כ הצדדים והנאשם.